

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Folkeskolen skal medvirke til at give eleverne mulighed for at forudse, påvirke og tilpasse sig samfundets hastige forandringer. Med andre ord forberede eleverne til det liv, de skal leve som børn, unge og voksne.

Derfor må arbejdsbetingelserne i skolen være sådan, at der er mulighed for løbende at regulere på organisation og indhold. Hvis ikke det er tilfældet, løber folkeskolen en risiko for at opdrage og uddanne til et liv, som ikke længere findes.

Det er som bekendt folkeskoleloven fra 1976 med senere ændringer, der danner rammen om det, der sker i skolen. Umiddelbart kunne man tro, at loven er af så ny dato, at der er taget højde for mange af de problemstillinger, der er aktuelle i dag. Når dette ofte ikke er tilfældet, skyldes det især to forhold:

1. Store dele af loven er udtænkt i og bygger på udviklingsarbejdet fra tresserne, hvor man befandt sig på toppen af industrisamfundet, og hvor forventningerne til fremtiden var anderledes, end de er i dag.

2. Det sidste årti har været fuldt af store forandringer på næsten alle områder, som påvirker børns liv mest.

Det første forhold kan vi kun tage til efterretning, men det andet kan overvejes nærmere med henblik på en vurdering af, hvilke ændringer der er nødvendige inden for folkeskolen.

Forslagsstillerne skal påpege de vigtigste grunde for beslutningsforslaget.

a. Den teknologiske udvikling har medført en informationsstrøm, der er næsten udtømmelig og samtidig lettilgængelig. Det er derfor mere nødvendigt end nogen sinde før, at eleverne tilegner sig en viden, som gør det muligt for dem at kunne sortere den mængde af informationer, der udspre-des.

Eleverne kan derfor ikke klare sig med blot at have læst et bestemt pensum. Fremover er det endnu vigtigere end tidligere, at det, eleverne tilegner sig i skolen, er en viden, som de aktivt har arbej-

det med. Først når informationerne er bearbejdet og brugt aktivt, vil de udgøre en viden, som ikke blot huskes, så længe indlæringen finder sted, men som senere vil kunne anvendes, når der er brug for den.

b. Den ny teknologi har bevirket, at eleverne udsættes for langt flere påvirkninger af billedmæssig art end tidligere. Her tænkes naturligvis først og fremmest på tv og video. Disse indtryk er typisk korte og intense og giver ikke tid til megen eftertanke.

Folkeskolen må danne modvægt til dette. I stedet for at gå ind og konkurrere på mediernes betingelser må skolen søge at få eleverne til at se tingene i helheder, og der må arbejdes således, at børnene får tid til fordybelse og mulighed for engagement.

c. Selv om omridset af det nye samfund først nu er begyndt at tegne sig, er der en række tendenser, som allerede fremstår klart.

Forandringerne vil komme stadig hurtigere, og hvis vi skal kunne klare disse hastige omstillinger, må eleverne i højere grad besidde evnen til at finde nye veje i fællesskab med andre.

For eksempel vil ændringerne på arbejdspladserne ske med et sådant tempo, at kun samarbejdende, kreative medarbejdere kan sikre den nødvendige fornyelse i virksomhederne, så de kan overleve i den hårde konkurrence.

I fritiden, som formodentlig vil udgøre en større del af menneskers tilværelse fremover, vil der også være brug for de skabende evner, så de aktive udfoldelsesmuligheder forbedres og forøges.

De ændringer i arbejds- og familiemønstrene, som længe har været undervejs, er fortsat. I dag er det således under 10 pct. af kvinderne i den føde-dygtige alder, der ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet. Da de fleste job samtidig er blevet mere stressende, så forældrene, når de kommer fra arbejde, ofte er udkørte, er kontakten mellem børn og forældre blevet ringere. Den tid, der er til rådighed til fællesskab i det moderne samfunds familier, er blevet mindre, og det er ikke ualmindeligt, at en stadig større del af familiens fælles fritid beslåg-